

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Δήλωση των ευρωπαϊών τοπικών και περιφερειακών ηγετών

Εμείς, οι ευρωπαίοι τοπικοί και περιφερειακοί ηγέτες, επαναβεβαιώνουμε τη δέσμευσή μας να επιτύχουμε τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στα εδάφη μας, διευκολύνοντας την καλύτερη δυνατή συμμετοχή των πολιτών, των επιχειρήσεων και των τοπικών κοινοτήτων μας.

ΜΕΡΟΣ I: Πρόλογος

Αναγνωρίζουμε την κρίσιμη κατάσταση στην υφήλιο και τις πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Ευρώπη, όπου οι προσπάθειες για την εξεύρεση λύσεων στην τριπλή πλανητική κρίση¹ απειλούνται από ασταθείς γεωπολιτικές καταστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί ένα μετασχηματιστικό όραμα για το βιώσιμο μέλλον της Ευρώπης, το οποίο πρέπει να διαφυλαχθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω.

Καθώς η ΕΕ εισέρχεται σε μια νέα φάση μετά τις εκλογές του 2024, η οποία θα είναι η φάση εφαρμογής της Πράσινης Συμφωνίας, θα πρέπει να δοθεί πολύ μεγαλύτερη έμφαση στη διαμόρφωση πολιτικών που να καθιστούν δυνατή τη δρομολόγηση αναμφίβολως θετικών μέτρων και να επιταχύνουν την εφαρμογή επιτόπιων λύσεων τόσο για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όσο και για την προσαρμογή σε αυτήν. Αυτά θα προσφέρουν απτή προστιθέμενη αξία στις επιχειρήσεις και τις κοινότητές μας, επιταχύνοντας παράλληλα τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.

Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Δεδομένης της εγγύτητάς μας προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, είμαστε οι πλέον κατάλληλοι για να επιτύχουμε τη συμμετοχή των τοπικών φορέων και κοινοτήτων δημιουργώντας τις συνθήκες και τη στήριξη που είναι απαραίτητες για την άνθηση των τοπικών πρωτοβουλιών, διασφαλίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα μετατραπεί σε ουσιαστικές, αποτελεσματικές και απτές δράσεις προς όφελος όλων των ανθρώπων.

Για να κάνουμε τη δέσμευσή μας πράξη, πρέπει να δραστηριοποιηθούμε στο σωστό πλαίσιο. Μολονότι εστιάζουμε στον σχεδιασμό στρατηγικών που βοηθούν τους πολίτες, τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις επιχειρήσεις να συμμετέχουν, η ικανότητά μας να κινητοποιούμε και να εφαρμόζουμε θα πρέπει να ενσωματωθεί περισσότερο στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ενώ οι ανάγκες, τα εμπόδια και οι δυνατότητές μας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού νομοθετικού και υποστηρικτικού πλαισίου.

¹ [What is the Triple Planetary Crisis?](#) (Τι είναι η τριπλή πλανητική κρίση;) | UNFCCC.

Εμείς, οι ευρωπαίοι τοπικοί και περιφερειακοί ηγέτες:

- Επαναβεβαιώνουμε την αποφασιστικότητά μας να ενεργούμε ως βασικοί σύμμαχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών όσον αφορά την **υλοποίηση φιλόδοξων και μετασχηματιστικών δράσεων** που αποσκοπούν στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στην πράξη.
- Επαναλαμβάνουμε τη βούλησή μας να αναπτύξουμε **ισχυρότερες ικανότητες και δεξιότητες** για την υλοποίηση των έργων της Πράσινης Συμφωνίας, προωθώντας την καινοτομία, τη συνεργασία και τη συμμετοχή των πολιτών εντός των διαφόρων τομέων της δημόσιας πολιτικής μας και σε όλο το φάσμα τους.
- Επισημαίνουμε ότι για να συμμετέχουν ενεργά οι πολίτες, τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι επιχειρήσεις, δρομολογούνται πολλές **εξειδικευμένες απτές δράσεις και στόχοι** από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Τονίζουμε, ωστόσο, την ανάγκη σχεδιασμού για **καλύτερη ολοκλήρωση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και άμεση πρόσβαση σε χρηματοδότηση**.
- Επικροτούμε την **ανάπτυξη μέσων στήριξης² της ΕΕ** για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σε διάφορους τομείς πολιτικής της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Εντούτοις, **προειδοποιούμε** ότι η αύξηση αυτή ενδέχεται να μην αντιστοιχεί σε ισοδύναμη αύξηση του μετρήσιμου αντικτύπου³ τους.

ΜΕΡΟΣ II: Συστάσεις

Στο πλαίσιο αυτό, εμείς, οι ευρωπαίοι τοπικοί και περιφερειακοί ηγέτες:

1. Καλούμε τους συννομοθέτες και τα κράτη μέλη να επανασχεδιάσουν αποτελεσματικές διαδικασίες **πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** που θα παρέχουν πλήρη αναγνώριση, προβολή και στήριξη, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία και κλιμακωτή δράση που προέρχεται από τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, με παράλληλη αναγνώριση των διαφορετικών συνθηκών και πόρων μας για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας και ανθεκτικότητας.
2. Καλούμε τους συννομοθέτες και τα κράτη μέλη να εισαγάγουν βελτιώσεις για ένα εναρμονισμένο σύστημα παρακολούθησης στο πλαίσιο της διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης, ώστε να καταστεί δυνατή η **ενσωμάτωση των προσπαθειών και των συνεισφορών των τοπικών και περιφερειακών αρχών** μέσω συστημάτων παρακολούθησης συνεκτικών με τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, τα οποία σέβονται τις εθνικές ιδιαιτερότητες.

² Συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, το Σύμφωνο οικολογικών πόλεων, η πρωτοβουλία για τις κυκλικές πόλεις και περιφέρειες, η πρόκληση «Ευφυείς πόλεις» και άλλες.

³ [The impact of EU climate and energy initiatives on cities' climate transition](#) (Ο αντίκτυπος των πρωτοβουλιών της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια στην κλιματική μετάβαση των πόλεων), ΕτΠ, Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023.

3. Ζητούμε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν κατάλληλες **πλατφόρμες στήριξης** για την **ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων** για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τους φορείς τους, διευκολύνοντας την εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας και την παρακολούθησή της.
4. Καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μας παράσχει **πιο ευέλικτα και συμπεριληπτικά υποστηρικτικά μέσα**⁴ που θα μας επιτρέψουν να αντιμετωπίσουμε πιο ριζικά τις μοναδικές προκλήσεις μας αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προσφέρουν τα τοπικά και περιφερειακά μας πλαίσια και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουμε την προσβασιμότητα και την ενσωμάτωση των υποστηρικτικών μέσων και των χρηματοδοτικών ροών (π.χ. ταμεία συνοχής, ταμείο ανάκαμψης, ταμείο δίκαιης μετάβασης, κοινωνικό ταμείο για το κλίμα, μεταξύ άλλων) για μια ευρύτερη ομάδα τοπικών και περιφερειακών αρχών.
5. Ζητούμε ισχυρότερες **συνέργειες μεταξύ των υποστηρικτικών μέσων**⁵ της ΕΕ και των **πρωτοβουλιών, των διαδικασιών σχεδιασμού και των μέτρων των κρατών μελών**, προκειμένου να βελτιωθεί η αμοιβαία ενίσχυση και η συμμετοχικότητα, και να παρασχεθεί η τεχνική και χρηματοδοτική στήριξη που χρειάζονται οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στην πράξη.
6. Ζητούμε να δοθεί έμφαση στις **συνέργειες μεταξύ της υφιστάμενης χρηματοδότησης της ΕΕ και των υποστηρικτικών μέσων**⁶ για την επίτευξη μεγαλύτερου αντικτύπου και για να ξεπεραστούν τα αντιπαραγωγικά στεγανά πολιτικής, οι αλληλοεπικαλύψεις και ο περιττός διοικητικός φόρτος.
7. Καλούμε τους συννομοθέτες να **διαθέσουν πρόσθετη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ** που θα **διοχετευθεί άμεσα** στην εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές δεσμεύσεις μπορούν να υλοποιούνται μέσω της δημιουργίας σταθερών διαύλων υλοποίησης.
8. Απευθύνουμε έκκληση για μεγαλύτερη **ευθυγράμμιση και συντονισμό μεταξύ των ταμείων της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής της ΕΕ** και των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας και των υποστηρικτικών μέσων⁷ για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές.

⁴ Συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, το Σύμφωνο οικολογικών πόλεων, η πρωτοβουλία για τις κυκλικές πόλεις και περιφέρειες, η πρόκληση «Ευφυείς πόλεις» και άλλες.

⁵ Ό.π.

⁶ Ό.π.

⁷ Ό.π.

9. Συνιστούμε τη θέσπιση **χρηματοδότησης που να συνδέεται περισσότερο με τις επιδόσεις**, η οποία να περιλαμβάνει μηχανισμούς επιβράβευσης της τοπικής αυτοδιοίκησης με βάση την επίτευξη περιβαλλοντικών, κοινωνικών και καθαρών οικονομικών στόχων, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών ιδιαιτεροτήτων κάθε κράτους μέλους της ΕΕ.
10. Προτείνουμε ενισχυμένη συνεργασία μέσω μιας **ειδικής ομάδας «Πράσινη Συμφωνία και τοπική δράση»** μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία θα λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος για τη συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, θα συντονίζει τις προσπάθειες μεταξύ των μέσων στήριξης της ΕΕ και θα παρέχει καθοδήγηση για την ευθυγράμμιση των πολιτικών της ΕΕ για την Πράσινη Συμφωνία με τις τοπικές και περιφερειακές ικανότητες και ανάγκες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: Συμπέρασμα

Για να διασφαλιστεί η επιτυχής εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, είναι επιτακτική ανάγκη να ενδυναμωθούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως βασικοί παράγοντες αλλαγής.

Με την ενίσχυση των ικανοτήτων μας, την παροχή στοχευμένης χρηματοδοτικής στήριξης, την άρση των στεγανών πολιτικής και την καθιέρωση διαρθρωτικών διαλόγων, η ΕΕ μπορεί να αξιοποιήσει το δυναμικό των τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών που προωθούν τον βιώσιμο μετασχηματισμό, ευθυγραμμίζοντάς το παράλληλα με την τοπική και περιφερειακή πραγματικότητα. Η προσέγγιση αυτή θα αξιοποιήσει την εμπιστοσύνη που έχουν εναποθέσει οι πολίτες και οι επιχειρήσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους, διασφαλίζοντας έτσι συνεχή συντονισμό και ευθυγράμμιση και προωθώντας την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ούτως ώστε από απλή προσδοκία να καταστεί πραγματικότητα.